

ATT KOMMA NY I EN BYGD

Våren 2005 flyttade jag till Hallsberg. Under nåt år fick jag jobba på en gratistidning som kom ut två gånger i månaden till alla företag och hushåll i Hallsberg, Kumla, Laxå och Askersund. Jag fick göra lite annonser, men framförallt fick jag åka runt och intervju folk och skriva artiklar.

Det här var ett bra sätt att komma in i ett samhälle – jag fick kunskap om sådant jag inte haft en aning om och förmodligen inte tagit reda på "för egen maskin". Jag fick, till exempel, veta en hel del om orientering och gamla begravnings seder; om bordtennis för handikappade och hur man kan göra enkla och vackra blomsterarrangemang eller klä om gamla möbler. Det var spännande och omväxlande.

Jag berättade för en kvinna om något jag förvånats över.

- Jag har inte träffat en enda otrevlig människa under den här tiden! Kanske har det med tidningen att göra – att de skärper till sig så att jag inte ska skriva något dumt om dem. Det är en ju trolig orsak. Eller så är folk ovanligt trevliga här i kring.
- Det kanske beror på dig! sa hon
- Nej – det tror jag inte, svarade jag direkt.

Men sen har jag tänkt en del på det där.

Visst beror det på mig hur jag upplever andra människor. På samma sätt beror det på dig hur du bemöts av, och upplever dem du kommer i kontakt med. Vi påverkar omgivningen omkring oss mycket mer än vad vi tror.

Du och jag kan locka fram de allra finaste sidor hos de flesta vi möter – om vi bemöter dem på ett fint och varmt sätt.

Jag tänker ofta på dem som jobbar i butik eller andra serviceinrättningar. Det är deras arbetsplatser och vi som kunder och besökare kan bidra till en ljus och trevlig arbetsdag – eller till dess raka motsats. Hur vi bemöter dem påverkar också vilken service vi får på den platsen. Om jag rycker i någon med irritation och höjer rösten med ett "Hallå – hur vore det om jag kunde få nån hjälp här, jag har faktiskt annat att göra!" – så är det inte så säkert att den personen ger mig sitt bästa. Men säger jag istället: "Ursäkta mig men har du tid att hjälpa mig ...?" så får jag ofta ett vänligt bemötande tillbaka.

Vi kan ta för givet att de ska vara serviceinriktade och vänliga eftersom det faktiskt är deras jobb. De får betalt för det! Men de är människor med bra och dåliga dagar – de likväl som vi.

Det här kan tyckas som en självklarhet men jag har märkt mer och mer, att det jag ser som ett normalt beteende, inte alltid är det. Folk kan vara så obegripligt otrevliga mot varandra så man kan undra hur de mår egentligen. För visst är det väl så att man har svårare att vara bra mot andra om man knappt står ut med sig själv.

Alla dagar är inte ljusa och trevliga och det är inte alltid man vill inse att det finns andra människor omkring en – men ibland kan de pigga upp en och få världen att kännas som en bättre plats att vistas på.

En dag, när jag var på Hallsbergs ICA-butik, stod jag och funderade om jag skulle våga mig på en smaksatt crème fraiche. Av vana hade jag bara tagit den naturella från hyllan men nu läste jag på burkarna och sa förvånat till en äldre herre som stod intill mig.

- Med saffran – det kan väl inte vara gott?
- Tror du inte, sa han och tog en burk från hyllan och läste på den.
- Skulle du våga dig på att köpa den här, undrade jag.
- Det är kanske tveksamt, skrattade han.
- Här, sa jag, 4 peppar och vitlök, det låter bättre.
- Om det inte vore för den där vitlöken, svarade han.
- Men vitlök är bra för mycket, sa jag bestämt – och den håller vampyrerna borta.

Skrattande stoppade vi varsin crème fraiche med "4 peppar och vitlök" i vagnarna och sa att om vi träffar varann igen så kan vi byta erfarenheter om hur det smakade.

- Ja då kanske vi törs prata med varandra igen, svarade den trevlige mannen.

Detta blev också något som stannade kvar inom mig: "Då kanske vi törs prata med varandra igen". Är det så, att många går tysta kring varandra för att de inte vågar ta kontakt? Jag har trott att det beror på att folk mest är upptagna med sig själva. Att man helst inte ska störa dem. Men tänk om det inte är så. I alla fall inte jämt.

En nära väninna till mig har nyligen flyttat till ett litet samhälle tillsammans med sin familj. Hon är hemma på dagarna och känner sig lite uttråkad. Där hon tidigare bodde var hon igång jämt. Här känner hon ingen och maken behöver ha bilen. Hon försöker få kontakt med dem hon träffar.

- Men när man börjar prata med någon, berättar hon, så blir de jättekonstiga och röda i ansiktet.
- Du säger väl nåt som generar dem då, skojade jag.

- Nej, jag är bara som vanligt och håller mig till sånt som väder och vind, försäkrade hon.
- Du får slappna av och ge det tid, rådde jag henne.
- Ja jag vet – men det är ju så TRÅKIGT! Nej, nu vet jag – gubben får ta hand om ungarna – jag kommer upp och hälsar på dig några dagar!

Och så blev det bestämt!

Det är svårt att veta orsaken till varför det är svårt att bli accepterad på vissa mindre platser. Kanhända är folk så misstänksamma mot nykomlingar, att till och med en glad och utåtriktad flerbarnsfamilj kan kännas hotfull.

TVÄTTSTUGAN

Våren 2006, under min tid i Hallsberg, hade någon plockat ur min tvätt och stoppat sin egen tvätt i maskinen fast det var min tvättid!

Att bo i hyreshus med gemensamma tvättstugor kan ställa till med många problem – det vet de flesta som har bott på det sättet. Jag blev ordentligt irriterad men visste inte riktigt hur jag skulle göra. Jag var frestad att stanna maskinen och slänga den andres tvätt i tvätthon. Men det är ju ett ganska omoget beteende.

På väg till tvättstugan hade jag sett en av fastighetssköterna. Jag sökte reda på henne och berättade om mitt bekymmer.

Efter en del detektivarbete hade hon tagit reda på vem marodören kunde tänkas vara och vi gick med bestämda steg till en lägenhet med ett svåruttalat efternamn på dörren.

Efter en tid av väntan öppnade en ung kvinna dörren. Hon sa på knagglig svenska att hon inte förstod och nåt om hennes man, sen försvann hon för att hämta någon.

En liten, mager och tandlös äldre kvinna stod kvar vid dörren och visade med kroppsspråk att någon höll på att klä på sig. Bakom henne skymtade en annan ung kvinna och två små svartlockiga barn.

Efter en stund kom en ung man yrvaken till dörren och fastighetssköteren frågade argt om de hade tagit min tvättid. Vi kunde förstå att de hade tiden efter mig men av någon orsak inte väntat till jag var klar.

Jag tyckte att det hela blev ganska pinsamt och att fastighetssköteren inte behövde vara arg och otrevlig. Jag avbröt henne och frågade mannen vänligt om det gick bra att jag fick fortsätta att tvätta när deras maskin var klar och sen ta en del av deras tvättid så jag blev klar med mitt. All min irritation hade runnit av mig och jag ville bara hitta en lösning som inte ställde till alltför mycket besvär för någon av oss.

Visst kan man tycka att jag kunnat svälja förtreten redan från början och ta en annan tvättid men jag var tvungen att få rent åtminstone nå maskin till. Men om det var det som var min starkaste drivkraft eller om det var min irritation – det är ovisst.

Jag gick hem till mig och väntade till maskinen var klar, innan jag gick tillbaka. I tvättstugan fanns den äldre kvinnan tillsammans med en av de yngre. Med kroppsspråk ursäktade hon sig och klappade om mig. Hon hade en intensitet som var fascinerande. Med gester och leenden försökte vi nu underlätta för varandra så gott vi kunde.

Medan jag sedan var uppe i lägenheten en vända så hann de plocka ur min tvätt ur tumlare och torkskåp och börjat vika ihop den, innan jag kom ner nästa gång. Jag vill helst göra sådant själv men jag förstod att de bara vill vara vänliga.

Jag tror inte att vi svenskar skulle ta oss för att vika den andres tvätt om man är helt obekant. Men vi är olika och det gör det hela mer intressant. Det finns andra sätt än det svenska och invanda. Det blev en småtrevlig stämning i tvättstugan den här morgonen fast vi inte med ett enda ord, kunde förstå varandra.

Om det kan vara knepigt för en svenskfödd att komma ny på en plats – hur ska det då vara att komma från en helt annan kultur? En kultur där man inte vet att det är nära kriminellt i det här landet att ta varandras tvättider!

